

Aanmelding nieuw opleidingskenmerk Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO)

(formuliersversie 2.1, juni 2021)

Opleidingskenmerken zijn al dan niet formeel door OCW erkende onderscheidende eigenschappen van een formeel erkende opleiding. Zie voor informatie over de momenteel in gebruik zijnde opleidingskenmerken de website van [Edustandaard](#). Met dit formulier kunt u een nog niet bestaand opleidingskenmerk aanmelden bij de Beheergroep Waardenlijsten RIO.

Vul a.u.b. per aangemeld opleidingskenmerk één formulier in.

Nummer aanmelding	23
Datum aanmelding	25-10-2020
Naam aanmelder	Tjard Drok
Aanmeldende organisatie	DUO (namens OCW)
E-mailadres	tjard.drok@duo.nl
Telefoonnummer	

Aanduiding kenmerk	Onderwijsvoorziening ontheemden
Onderwijssector	Basisonderwijs Voortgezet onderwijs

We stellen u een groot aantal vragen over het opleidingskenmerk met als doel zo veel mogelijk relevante informatie te verzamelen. Omdat opleidingskenmerken een officiële status krijgen binnen de onderwijsketen, is het van belang dat een aanmelding van een nieuw kenmerk namelijk zorgvuldig wordt beoordeeld. Uw input en onderbouwing is bij die beoordeling van belang.

Er zijn drie soorten criteria:

- **Altijd opnemen:** Als aan dit criterium wordt voldaan, wordt het aangemelde opleidingskenmerk altijd opgenomen in de lijst
- **Knock-out:** als niet aan dit criterium wordt voldaan, wordt het aangemelde opleidingskenmerk niet opgenomen in de lijst
- **Afweging:** de Beheergroep zal afwegen in hoeverre aan dit criterium wordt voldaan en hoe zwaar dit meeweegt in de uiteindelijke beslissing over opname van het opleidingskenmerk .

In dit formulier is per vraag met kleuren aangegeven om welk soort criterium het gaat.

Geef een korte omschrijving van het opleidingskenmerk

Vorm van onderwijs voor onderwijsdeelnemers uit andere landen die ze in staat stelt onderwijs te volgen in de eigen taal en/of onderwijssysteem.

Aanleiding is dat OCW een regeling heeft opgesteld waarin is geregeld dat er tijdelijke onderwijsvoorzieningen kunnen zijn om afwijkend onderwijs te geven aan ontheemden. Reden voor deze regeling is de toestroom van kinderen uit Oekraïne. Het idee is dat leerlingen met deze afwijkende onderwijsvoorziening onderwijs kunnen volgen in hun eigen taal en/of eigen onderwijssysteem.

Het voorstel is om het aanbieden van deze tijdelijke onderwijsvoorzieningen ook in RIO kenbaar te maken door middel van een opleidingskenmerk. Dit opleidingskenmerk zal ook in ROD gebruikt worden bij de inschrijving (wordt als experiment geregistreerd in ROD).

Vraag 1: Wordt het opleidingskenmerk erkend door het Ministerie van OCW?

OCW erkent het keurmerk in formele zin, bijvoorbeeld door het verstrekken van een tijdelijke of permanente, schriftelijk vastgelegde licentie, erkenning of andere beschikking. Dit geldt ook voor tijdelijke, door OCW erkende experimenten die passen in de definitie van opleidingskenmerken.

Antwoord:

Experiment ingesteld op basis van *Artikel 6, derde lid, onderdeel i: "de aanduiding dat de onderwijsdeelnemer deelneemt aan een bij ministeriële regeling aangewezen experiment op grond van artikel 2 van de Experimentenwet onderwijs of een experiment op grond van artikel 9.1 WVO 2020, dan wel de aanduiding dat de onderwijsdeelnemer onderwijs volgt aan een tijdelijke onderwijsvoorziening als bedoeld in artikel 9.5 WVO 2020"*

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 2: Wordt het opleidingskenmerk ingewonnen bij registratie van onderwijsvolgers in ROD (voorheen BRON)

Wanneer een opleidingskenmerk wordt meegenomen in leerlingregistraties in ROD moet het ook in RIO aanwezig zijn.

Antwoord:

Ja, dat is inderdaad de bedoeling, het liefst al per 1-1-2023

Opmerkingen Beheergroep:

Uit het ketenoverleg vo is naar voren gekomen dat de ingangsdatum op 1-8-2023 moet komen te liggen. Daarmee kunnen bestaande inschrijvingen van leerlingen die het betreft eenvoudig omgezet worden naar deze vorm van onderwijs zonder dat er een nieuwe periode moet worden aangemaakt die én leidt tot veel extra administratie én tot een vertroebeld beeld in de beleidsinformatie (eerst volgde de leerling de ene opleiding en per 1-1-2023 een andere opleiding).

Vraag 3: Betreft het kenmerk het onderwijsaanbod en niet de onderwijsaanbieder?

Opleidingskenmerken betreffen eigenschappen van het onderwijsaanbod en niet van de onderwijsaanbieder of onderwijslocatie. Predicaten als 'gezonde school' bijvoorbeeld slaan op de onderwijsaanbieder en niet op het onderwijs en zijn daarom geen opleidingskenmerk.

Antwoord:

Het betreft het onderwijsaanbod

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 4: Heeft het kenmerk betrekking op de manier waarop het onderwijs wordt gegeven (HOE) en niet op de inhoud van het onderwijs (WAT)?

Opleidingskenmerken betreffen de manier waarop het onderwijs wordt aangeboden en niet de inhoud van het onderwijs (het curriculum).

Antwoord:

Er wordt onderwijs gegeven in de eigen taal van de ontheemden. Het is heel goed voorstelbaar dat ook de inhoud zal afwijken en niet overeenkomt met die van het onderwijssysteem in Nederland, maar in principe gaat het hier wel om basisonderwijs en voortgezet onderwijs.

Opmerkingen Beheergroep:

Vraag 5: Hoe breed wordt het opleidingskenmerk gebruikt?

Wanneer een opleidingskenmerk maar door één of door enkele onderwijsaanbieders wordt toegepast, is er onvoldoende draagvlak om het landelijk als opleidingskenmerk in te voeren. Als richtlijn hanteren we een ondergrens van 10 onderwijsaanbieders van minimaal 5 onderwijsbesturen die het kenmerk in de praktijk gebruiken.

Antwoord:

Nvt voor een experiment van OCW, maar het gaat zeker om meer dan 10 onderwijsaanbieders in zowel het po en vo.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 6: Heeft de eventuele organisatie achter het opleidingskenmerk een winstoogmerk?

Een opleidingskenmerk moet breed toegankelijk zijn voor onderwijsaanbieders. Als de organisatie achter het kenmerk op profit basis werkt, werpt dit een (financiële) drempel op die vanuit publiek perspectief onwenselijke ongelijkheid tussen onderwijsaanbieders in de hand werkt.

Antwoord:

Nee

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 7: Is het opleidingskenmerk algemeen herkenbaar, expliciet en objectief?

Opleidingskenmerk moeten voor iedereen begrijpelijk zijn, goed gedocumenteerd (bijvoorbeeld met een website of met andere documentatie) en het moet objectief vast te stellen zijn of het onderwijs van een onderwijsaanbieder aan het opleidingskenmerk voldoet.

Antwoord:

OCW en DUO zullen de richtlijnen e.d. voor het gebruik van dit kenmerk naar de doelgroep uitgebreid communiceren. Alleen al door het feit dat de doelgroep duidelijk herkenbaar is en ook de taal waarin het onderwijs wordt gegeven afwijkt maakt het vaststellen objectief

Opmerkingen Beheergroep:

In het Ketenoverleg vo is gevraagd om inzicht te geven hoe om te gaan met leerling uit de doelgroep die toch in Nederland blijven. Gaan die naar ISK onderwijs? En als ze al voldoende zijn ingeburgerd, hoe kijkt OCW dan er tegenaan (qua opbrengsten/prestaties) als deze leerlingen in het reguliere onderwijs terechtkomen (bijv. in leerjaar 1 terwijl hun leeftijd daar dan al te hoog voor is?).

Vraag 8: Is het opleidingskenmerk specifiek genoeg?

Een opleidingskenmerk moet een specifiek karakter hebben en niet bestaan uit een verzameling van concepten of onderwijskundige benaderingen die ieder voor zich van toepassing kunnen zijn op het aangeboden onderwijs of niet.

Antwoord:

Het kenmerk is gericht op een specifieke doelgroep nl. ontheemden die op een bepaald moment weer Nederland zullen verlaten. Specifieke aanleiding is de instroom van Oekraïense vluchtelingen waarvan de kinderen worden opgevangen door reguliere po- en vo-besturen om voor hen onderwijs te verzorgen. De aanduiding is echter generieker conform de wettekst die het over ontheemden heeft. Idee hierachter is dat ook gelijksoortige doelgroepen in toekomst snel kunnen worden opgenomen en herkend in het onderwijs.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 9: Is het kenmerk voldoende onderscheidend?

Een opleidingskenmerk moet voldoende onderscheidend zijn t.o.v. andere kenmerken die al op de lijst staan. Het moet iets toevoegen en het moet niet overlappen.

Antwoord:

Daaraan wordt voldaan.

Opmerkingen Beheergroep:

Vanuit het ketenoverleg VO is wel gesteld dat in de communicatie en richtlijnen aandacht besteed moet worden aan het verschil tussen deze onderwijsvorm en ISK. Ook bij ISK kan er sprake zijn van ontheemden nl.

ISK onderwijs is gericht op het doorstromen naar regulier Nederlands onderwijs terwijl de Onderwijsvoorziening ontheemden een tijdelijke onderwijsvorm is waarbij de leerlingen uiteindelijk weer teruggaan naar het eigen land en niet in het Nederlandse reguliere onderwijs doorstromen.

Vraag 10: Betreft het opleidingskenmerk een gehele opleiding of opleidingseenheid?

Een opleidingskenmerk moet betrekking hebben op een complete opleiding of opleidingseenheid en niet op de meer fijnmazige aggregaties als bijvoorbeeld één vak of een enkel aspect van het onderwijs.

Antwoord:

Het gaat hier inderdaad om een complete opleiding zowel in vo als po, alleen wel conform een ander onderwijsstelsel en in een andere taal (de eigen taal van de ontheemden).

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 11: Is het kenmerk actueel?

Het kenmerk moet actief gebruikt worden binnen het onderwijs en niet zijn verouderd.

Antwoord:

Het betreft hier een kenmerk dat nodig is om een vorm van onderwijs die reeds wordt gegeven beter inzichtelijk te maken en te kunnen onderscheiden van andere vormen van onderwijs

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 12: Biedt het opleidingskenmerk voldoende continuïteit?

Wanneer een opleidingskenmerk vroeger actueel was maar nu niet meer of in afnemende mate voorkomt, heeft het geen zin het opleidingskenmerk alsnog landelijk in te voeren. Andersom geldt dat als een opleidingskenmerk nieuw is, er wel voldoende massa moet zijn in het gebruik ervan of in ieder geval reëel uitzicht daarop.

Antwoord:

nvt

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 13: Heeft het opleidingskenmerk een (ondersteunende) organisatie?

Er is een landelijke of internationale organisatie die het opleidingskenmerk ondersteunt.

Antwoord:

OCW

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 14: Heeft het opleidingskenmerk een keurmerk?

Opleidingskenmerken kunnen een nationaal of internationaal keurmerk hebben dat onderwijsaanbieders kunnen verwerven.

Antwoord:

Het is een door OCW erkend experiment waarvoor beschikkingen worden afgegeven

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 15: Heeft het opleidingskenmerk civiel effect?

Onderwijsvolgers kunnen door het opleidingskenmerk een (extra) certificaat of een diploma halen of hebben anderszins een formeel vastgelegde bate bij het opleidingskenmerk in hun vervolgonderwijs (bijvoorbeeld vrijstellingen of toelating tot een bepaalde onderwijsaanbieder) of op de arbeidsmarkt.

Antwoord:

Nvt

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 16: Wordt het kenmerk gebruikt in analyses en rapportages van het onderwijs in brede zin?

Het Ministerie van OCW, de Inspectie van het Onderwijs en/of Vensters/Scholen op de kaart gebruiken het kenmerk in analyses en rapportages met betrekking tot opbrengsten en trends in het onderwijs.

Antwoord:

Bedoeld voor beleidsinformatie OCW en voor Inspectie van het Onderwijs om de doelgroep die deze vorm van onderwijs krijgt o.a. niet mee te laten tellen in de resultaten van het reguliere onderwijs en om op basis van het inzicht dat hiermee wordt verkregen passend beleid te ontwikkelen.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 17: Kan inwinning van het opleidingskenmerk op individueel niveau een inbreuk betekenen op de privacy van onderwijsvolgers?

Opleidingskenmerken komen in principe in aanmerking voor registratie in ROD (voorheen BRON). Daarom moeten ze voldoen aan de doelbindingseisen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Is er geen zwaarwegende reden om het kenmerk in te winnen op leerlingniveau, dan mag het niet worden opgenomen in ROD.

Antwoord:

Bij wet en in de regeling is dat afgedekt.

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

Vraag 18: Wordt het kenmerk aangemeld door een voldoende representatieve (groep van) organisatie(s)?

Opleidingskenmerken moeten breed gedragen zijn en moeten dus ook worden aangemeld door organisaties met voldoende draagvlak binnen het onderwijs. Dit zijn organisaties zoals onderwijsinstellingen zelf, het Ministerie van OCW, de sectorraden of de Inspectie van het Onderwijs.

Antwoord:

OCW

Opmerkingen Beheergroep:

In te vullen door Edustandaard

NB De hierboven geformuleerde criteria zijn niet bedoeld als een hard kwantitatief bedoeld instrument voor het beoordelen van nieuwe of gewijzigde opleidingskenmerken ('als een kenmerk aan een bepaald aantal van de 17 criteria voldoet, keuren we het goed'). Het is meer een checklist voor het kwalitatief beoordelen van de verschillende beoordelingspunten. De **knock-out**- en **altijd-opnemen**-criteria echter leiden wel altijd tot automatische goed- of afkeuring van het bijbehorende kenmerk. De **afwegingscriteria** vereisen een inhoudelijke

afweging en een kenmerk kan er meer of minder aan voldoen (glijdende schaal). Na iedere afzonderlijke beoordeling maakt de Beheergroep Waardenlijsten RIO een afsluitende integrale beoordeling, waarbij het geheel van criteria, waaraan dus in meer of mindere waarde wordt voldaan, in onderling verband wordt afgewogen. Op basis daarvan wordt een eindoordeel geformuleerd.

Hartelijk dank voor deze aanmelding! Uw aanmelding zal worden beoordeeld door de Beheergroep Waardenlijsten RIO. Mochten er nadere vragen zijn, dan nemen we contact met u op. De voortgang van de beoordeling van uw aanmelding kunt u volgen in de *Issuelijst Wijzigingsverzoeken*, te vinden op de webpagina van de waardenlijsten van [Edustandaard](#).